

Юрійчук Н. Д.

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Вплив іноземних мов як панівного чинника глобалізаційного процесу помітний у всіх сферах мовної комунікації. Запозичення є органічною складовою частиною кожної сучасної розвиненої мови, значне поповнення ними спостерігаємо і в українській мові.

До причин запозичення слів, що існують у мові, вчені зараховують розширення складу учасників комунікації, психологічну відстороненість від мови минулого, послаблення цензури тощо. Порівняльний аналіз сучасних процесів запозичення з процесами існування мови в минулому, дає змогу виявити тенденції мовного розвитку, простежити співвідношення внутрішньомовних та екстралінгвістичних факторів у визначні періоди розвитку мови.

У статті проаналізовані теорії іноземних запозичень із різних мов, продемонстровано визначення понять «запозичення», «запозичені слова», «іноземні слова» тощо, вивчено питання їхньої доцільності у витлумаченні вчених та визначено їх місце і роль в українській мові, оскільки дискусію про значення і роль, доцільність чи недоцільність використання, причини іноземних лексичних запозичень, їх статус, специфіку лексичних значень і функцій учені-мовознавці ведуть упродовж багатьох років.

Динаміка процесу входження чужих слів є досить активною, з огляду на обсяг запозичених лексем, що входять до сучасної української мови. Беручи до уваги цей факт, вчені-мовознавці виокремлювали як мовні, так і позамовні чинники появи запозичених одиниць.

Таким чином, лексична система сучасної української мови має невичерпні резерви для безперервного розвитку та збагачення, у тому числі й за рахунок запозиченої лексики.

Вчені-мовознавці, видатні громадські діячі, письменники по-різному ставляться до іноземних запозичень у контексті сучасної мовної ситуації в Україні. Здебільшого побутує позитивне ставлення до запозичень узагалі, особливо нині у зв'язку з перебудовою всієї нашої суспільно-економічної системи, лише за умови доцільності їх входження в мову, в інших випадках вчені намагаються усунути запозичення, очистити українську мову від зайвого та недоречного лексичного матеріалу.

Ключові слова: запозичення, запозичені слова, іноземна лексика, іноземні лексичні запозичення, лексико-семантичні процеси, взаємодія мов, мовні контакти.

Постановка проблеми. Вплив іноземних мов як панівного чинника глобалізаційного процесу помітний у всіх сферах мовної комунікації. Запозичення є органічною складовою частиною кожної сучасної розвиненої мови, значне поповнення ними спостерігаємо і в українській мові.

На сучасному етапі докорінних суспільно-політичних змін у державі функціонування запозичень в українській мові набуло особливої гостроти та актуальності.

До причин запозичення слів, що існують у мові, вчені зараховують розширення складу учасників комунікації, психологічну відстороненість від мови минулого, послаблення цензури тощо. Порівняльний аналіз сучасних процесів запозичення з процесами існування мови в минулому дає змогу виявити тенденції мовного розвитку, простежити співвідношення внутрішньомов-

них та екстралінгвістичних факторів у визначні періоди розвитку мови [18, с. 241].

Таким чином, складні лексико-семантичні процеси, що відбуваються в українській мові, вимагають докладних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українському мовознавстві проблему лексичного запозичення вивчали в різних аспектах, а саме: як результат мовної взаємодії; вплив запозичень на розвиток та функціонування власне української лексики; жанрово-стилістичне функціонування запозиченої лексики, кількісний та якісний склад мови тощо.

Проблемі запозичень у різний час приділяли увагу О. Смирницький, В. Звєгінцев, Г. Пауль, Ю. Апресян, В. Виноградов, О. Потебня, С. Ульман, Д. Шмельов, Ю. Караулов, Л. Новиков, Й. Стернін та ін.

Дослідженню лексичного значення, історичних змін у словниковому складі, семантичних зв'язків між словами присвятили свої праці Л. Булаховський, В. Ващенко, В. Русанівський, О. Тараненко, Л. Лисиченко, М. Кочерган та ін.

Увагу зарубіжних дослідників привертає проблема взаємодії мов та запозичень (Л. Щерба, У. Вайнрайх, В. Аристова, Р. Белл, Д. Лотте, Л. Крисін, Е. Хауген, А. Станкевич, Л. Чернишова та ін.).

Постановка завдання. Мета написання статті полягає в комплексному аналізі теорій іншомовних запозичень, вивченні питань їх доцільності у витлумаченні вчених та визначенні їхнього місця і ролі в українській мові.

Відповідно до мети, нами поставлено такі завдання:

- 1) вивчити визначення понять «запозичення», «запозичені слова», «іншомовні слова» тощо;
- 2) дослідити питання доцільності іншомовних запозичень у витлумаченні вчених;
- 3) визначити причини розвитку мовних та позамовних чинників впливу на появу запозичень у мові;
- 4) проаналізувати дослідження, що присвячені вивченню іншомовних лексичних запозичень.

Виклад основного матеріалу. Постійний розвиток та збагачення словникового складу мови особливо активізуються в період докорінних перемін, що відбуваються в державі. Нині українська мова входить у нові сфери сучасної комунікації. Державний статус мови, передусім, вплинув на розширення й активізацію лексико-семантичної системи, що зазнала змін у соціально-політичному, економічному, науково-технічному, культурному житті суспільства. Нових акцентів набувають питання сучасної української літературної мови, оскільки відбувся перелом масової свідомості та переоцінка цінностей, зокрема піднесення соціальної престижності української мови, що своєю чергою сприяло розширенню її комунікативних функцій та актуалізувало нові тенденції мовного розвитку.

Інтеграційні процеси, стрімкий розвиток науки і техніки сприяють інтенсивному поповненню української мови запозиченою лексикою у всіх сферах суспільного життя. Іншомовна лексика характеризується активністю вживання, багатством семантичної наповненості та поліфункціональністю.

Системне вивчення семантичних, функціональних та стилістичних особливостей шару запозиченої лексики сприятиме утвердженню погляду на клас іншомовних слів як на органічну складову частину загальномовного словника української

мови, оскільки в різні часи історичного розвитку держави науковці по-різному висловлювали власне бачення досліджуваної проблеми, демонстрували чи то прийняття, чи то неприйняття так званої «чужоземної лексики».

Для детального вивчення проблеми насамперед розглянемо поняття «запозичення», «запозичені слова», «іншомовні слова» тощо.

Вчені-мовознавці, які вивчали питання білінгвізму, інтерференції, досліджували запозичення як один із результатів контактування двох мов (О. Шахматов, Б. Гавранек, Л. Щерба, В. Розенцвейг, Б. Серебренников, Ю. Жлуктенко, Л. Крисін, С. Семчинський, М. Кочерган, М. Шанський, А. Карлінський та ін.).

Лінгвісти розглядали запозичення як процес міграції мовних елементів із погляду мови-реципієнта, стверджували, що запозичення – це не лише передача готових елементів однієї мови у володіння іншої, а також процес їх органічного освоєння системою цієї мови, пристосування до її власних потреб, перетворення – формального й семантичного – в умовах іншої системи [1].

Для позначення лексики, що перебуває на етапах входження й освоєння, вчені-мовознавці використовують терміни «запозичена лексика», «запозичені слова». У науці існує велика кількість визначень цих дефініцій, що відображають розуміння явища запозичення як факту.

Так, на думку Я. Грота, запозиченнями є «здавна пришлі слова, які можуть бути названі засвоєними або, ще простіше, застарілими, а інші, новітніми, – іншомовними» [3, с. 194].

Відомий мовознавець Ю. Жлуктенко подає такі визначення терміна «запозичення»:

- 1) сам процес використання в системі мови-одержувача певних елементів мови-джерела;
- 2) результат такого процесу, тобто ті гетерогенні елементи в системі цієї мови, які були внесені до неї ззовні – з системи мови-джерела [5, с. 60].

С. Семчинський у своїх працях, присвячених лексичній взаємодії іншомовної лексики, аналізує запозичення як результат дво- чи багатомовного спілкування носіїв мов, повністю засвоєного мовою-реципієнтом. Дослідник підкреслює, що, вивчаючи термін «запозичення», перш за все, варто звернути увагу на лексичні сфери слів, проте не менш важливим є фонетичний та морфологічний аналіз такого запозичення [16, с. 25].

Характеризуючи іншомовні елементи, І. Огієнко подає таке визначення терміна: «Запозичення – це слова суто іноземні, але які вжива-

ються у нашій мові дуже часто, внаслідок чого вони набули у нас право громадянства та проникли навіть у народну мову» [10, с. 120].

О. Стишов своєю чергою зазначає, що запозиченнями варто називати «слова з інших мов, які усталилися в тій чи тій мові і навіть часто сприймаються вже як власне національні, а етнічна природа їх визначається лише етимологічно» [18, с. 241].

У дослідженнях О. Реформатського лексичні запозичення розглянуті як один із шляхів та наслідків культурних, політичних, економічних взаємовпливів між народами [14, с. 476].

Таким чином, лексичні запозичення є одним із способів збагачення словникового складу будь-якої мови протягом усієї історії її функціонування та розвитку. Стосунки людини з реальністю здійснюються не тільки за допомогою мови. Мова, незважаючи на її величезну роль в аналізі й класифікації фактів і явищ реальної дійсності, не може відокремити людину від безпосереднього існування в цій дійсності і постійного до неї пристосування. Однією з форм пристосування є збагачення мови новими одиницями, що відбивають нові здобутки пізнання, в тому числі в практичній діяльності. Запозичення є однією з форм освоєння досвіду інших народів, їхніх культури, звичаїв, традицій тощо [21].

Енциклопедія «Українська мова» не розмежує такі поняття, як «запозичення» та «іншомовні слова», трактує запозичення як перехід елементів однієї мови в систему іншої, що є наслідком більш чи менш тривалих контактів між цими мовами [20].

Іншомовні слова розглядаються зазвичай як один із різновидів запозичених, що трактуються здебільшого як «слова з інших мов, які, на відміну від запозичених слів, не засвоєні повністю мовою, що їх запозичила, усвідомлюються мовцями як чужорідні й зберігають ознаки свого походження» [13, с. 280].

О. Стишов, зокрема вказує, що іншомовні слова – це «лексичні одиниці з інших мов, що ввійшли в мову порівняно недавно або тільки входять і ще не втратили особливостей тієї мови, з якої вони прийшли» [18, с. 241].

Для семантики іншомовних слів характерна незрозумілість більшістю носіїв мови, які вживають такі лексеми, що й викликає потребу у створенні спеціальних словників іншомовних слів. В українській мові відбувається постійний процес засвоєння іншомовних слів, через що часто важко провести межу між ними і запозиченими словами. Проникаючи перш за все до складу спеціальної лексики й термінології, іншомовні слова з часом, у зв'язку з набуттям популярності, засвоюють усі

носії мови, що поступово перетворює їх на запозичені слова.

Таким чином, детально проаналізувавши праці мовознавців, присвячені вивченню іншомовних лексичних запозичень, можемо зробити висновок, що запозичені слова – це іншомовні слова, цілком засвоєні мовою, що їх перейняла. Мовці не сприймають запозичені слова як чужорідні елементи, ці слова не потребують пояснень щодо форми і значення. На відміну від іншомовних слів, що тлумачать у спеціальних словниках, запозичені слова подають у загальних словниках разом із питомою лексикою.

Іншомовні слова своєю чергою, або слова іншомовного походження, – це запозичення, які на ґрунті мови-реципієнта зберігають фонетичні, графічні чи граматичні ознаки мови-джерела.

Попри існування великої кількості визначень дефініцій, теорію лексичних запозичень з інших мов не можна вважати завершеною, оскільки залишилося ще досить багато дискусійних моментів, що робить неможливим вироблення єдиних підходів до трактування цього поняття й до систематизації кількісно необмеженої групи лексичних одиниць, що інтенсивно й активно оновлюється. Вчені неодноразово акцентували на неузгодженості термінологічного позначення слів, перейнятих з інших мов.

Досить ґрунтовно підходить до вивчення питання та визначення поняття «запозичення» Л. Крисін. Російський вчений причину вбачає у відсутності досліджень, що характеризують процес лексичного запозичення, міграції лексичних елементів з однієї лексичної системи в іншу, що своєю чергою пояснюється відсутністю єдності в завданнях, цілях та методах досліджень у вивченні процесу запозичення.

Науковець вважає за доцільне називати так саме процес переміщення різноманітних елементів з однієї мови в іншу. Ці різноманітні елементи слід розуміти як одиниці різних структурних рівнів мови – фонологічного, морфологічного, синтаксичного та лексико-семантичного [7, с. 108]. У зв'язку з цим автор наголошує на тому, що варто обмежувати термін «запозичення» тоді, коли йдеться про переміщення елементів одного й того ж рівня, наприклад, «лексичне запозичення».

Окрім того, в сучасній лінгвістиці запозиченням називають не лише міжмовні процеси, але й внутрішньомовні. Так, Л. Щерба вказує, що запозичення можуть відбуватися не тільки з чужих мов, але й із діалектів, як географічних, так особливо із соціальних [21, с. 56].

Такої ж думки вчений-мовознавець О. Реформатський: «Можуть бути запозичення і в середині однієї мови, коли загальна літературна мова запозичує будь-що з діалектів, професійного мовлення, жаргонів і навіпаки» [14, с. 476].

Дискусію про значення і роль, доцільність чи недоцільність використання, причини іншомовних лексичних запозичень, їх статус, специфіку лексичних значень і функцій учені-мовознавці ведуть упродовж багатьох років.

Так, зокрема, Ю. Шевельов висловив думку про значення і роль запозичень як результат міжмовних контактів: «Загалом із перегляду ентражизмів кожної мови можна скласти певне уявлення про історію цього народу: з якими народами він стикався, у чому і як він від них залежав або вчився» [13, с. 390]. На основі цього встановлюють слова власне українські й запозичені, неологізми й архаїзми. Одним з активних процесів, що діють у сучасній українській мові, є запозичення з інших мов таких слів, що підлягають семантичним, словотвірним, граматичним та стилістичним змінам. У різні часи іншомовних входжень у мову учені вирішували питання, яким чином відбувається цей процес, його умови, причини, наслідки тощо.

Ці та інші питання розглядали як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, зокрема: Л. Булаховський (1953), Ш. Баллі (1955), І. Бодуен де Куртене (1963), Д. Лотте (1982), Ю. Жлуктенко (1996), У. Вайнрайх (1970), Ж. Колоїз (2007), А. Гудманян (2008), Л. Кислюк (2010), С. Мартінек (2012), О. Мороховський (2012), В. Сімонок (2016) та ін.

У працях науковців багато уваги приділено процесам кількісного та якісного оновлення словника мови, адаптації іншомовних лексем, змінам у лексико-семантичній системі мови, внутрішньомовним динамічним процесам тощо.

Динаміка процесу входження чужих слів є досить активною, зважаючи на обсяг запозичених лексем, що входять до сучасної української мови. Беручи до уваги цей факт, вчені-мовознавці виокремлювали як мовні, так і позамовні чинники появи запозичених одиниць. Цікавим є розвиток чинників впливу на виникнення запозичень у діахронічному розрізі розвитку мови.

Проблеми впливу екстралінгвальних факторів на внутрішню систему мови завжди були в центрі уваги вчених-мовознавців. Ніхто з лінгвістів не заперечував той факт, що політична історія, пов'язана із завоюваннями, колонізацією, міграцією, мовною політикою, розвитком виробництва, матеріальної та духовної культури, суттєво впливає на мову. Ці фактори визначають особ-

ливості розвитку української літературної мови, її контактування з іншими мовами, внаслідок чого з'являються запозичення.

Л. Крисін, досліджуючи питання чинників впливу на появу запозичуваних одиниць у мові, виділяє внутрішні й зовнішні причини запозичень, а саме: наявність більш-менш тісних політичних, економіко-промислових та культурних зв'язків між народами; активний вплив політичної ролі країни та мови, а також постійне оновлення лексичних засобів шляхом утворення слів, що називають нові, актуальні явища [7, с. 108].

Серед мовних (внутрішніх) причин Л. Крисін, зокрема, вказує на тенденцію до усунення полісемії власного слова і спрощення його смислової структури. Досить важливим інтралінгвальним чинником стала потреба уточнити або деталізувати певне поняття. Поряд із цим актуалізується й потреба виділити деякі смислові відтінки та диференціювати їх, прикріпивши до різних слів [7, с. 108].

До вагомих екстралінгвальних причин О. Стишов зараховує демократизацію всіх галузей суспільного життя із набуттям Україною незалежності, істотне послаблення цензури та самоцензури, набуття українською мовою офіційного статусу, зміни в соціальній структурі українського суспільства, смаки певної доби в рамках добору лексики, а також пошук нових засобів вираження. Останній чинник є особливо актуальним для медійного дискурсу, адже саме цією рисою характеризуються ЗМІ, оскільки звертаються до нових форм вираження експресії та влучності [18, с. 241].

О. Стишов також зазначає, що мовні та позамовні чинники є взаємопов'язаними і навзаєм зумовлюють свою появу. Однак дослідник виокремлює групу власне інтралінгвальних чинників появи запозичень у мові. До них автор зараховує системність, яка притаманна організації мови, тенденцію до інтеграції та диференціації елементів мови, схильність до надання переваги більш експресивним мовним формам, а також тенденцію до змін за аналогією [18, с. 241].

Таким чином, серед позамовних чинників можна виділити дві підгрупи, а саме соціальні, які тісно пов'язані з динамічними процесами, що відбуваються у певну добу в соціумі, а також психолінгвістичні, що є відображенням сучасної моди на слова та відіграють значно вагомішу роль у процесі засвоєння нових елементів мовою, аніж чинники інтралінгвальні.

Досить актуальним нині є питання доцільності вживання запозичених елементів у мові.

Вчені-мовознавці, видатні громадські діячі, письменники по-різному ставляться до іншомовних запозичень у контексті сучасної мовної ситуації в Україні.

Одні вважають процес запозичення позитивним та цілком природним явищем, що збагачує мову, сприяє активним зв'язкам між представниками різних національних культур (М. Шанський, Ш. Баллі, Д. Баранник, І. Білодід, Ю. Жлуктенко, О. Стишов та ін.).

Інші заперечують позитивний характер запозичень, пояснюючи це тим, що вживання таких слів, порушує стабільність та самобутність сучасної української мови. Таким чином, виступають за використання власне української лексики (Б. Грінченко, І. Огієнко, А. Кримський, В. Будагов, С. Карцевський, М. Кочерган, І. Фаріон та ін.).

Так, наприклад, Ш. Баллі вважав, що «запозичення завжди були нормальною функцією лінгвального життя» [2, с. 348], а відомий лінгвіст В. Даль рішуче виступав проти будь-якого їх використання [4], пропонуючи замінити іншомовні слова питомою українською лексикою.

Сучасний учений П. Селігей зазначає, що, створюючи термін для нового поняття, здебільшого немає підстав віддавати перевагу чужим кореням. Неслов'янський термін може бути прийнятним тоді, коли він позначає явище чи поняття, що його вперше відкрили й описали за кордоном. Але якщо поняття зародилося в українській науці, природніше дати йому назву, використовуючи український (чи слов'янський) кореневий фонд, тому що для цього він не гірший від латинського чи англійського [15, с. 16].

На думку багатьох вчених, індикатором змін, що відбуваються у суспільстві, є засоби масової інформації.

Так, Л. Архипенко зазначає, що досить побіжного погляду на сторінку будь-якої газети чи журналу, що видаються в Україні, щоб побачити такі слова, як менеджмент, маркетинг, брокер, дилер, спонсор, спікер, спічрайтер, трейдер, кілер, драйв, рейв, шоумен, промоутер та ін.

Звичайно, було б помилково стверджувати, що всі ці слова потрапили в українську мову саме через тексти масової комунікації. Однак не слід і применшувати роль медіатекстів у формуванні та реалізації мовних процесів, тому що в умовах інформаційного суспільства мовнокультурний вплив найактивніше здійснюється саме через канали масової комунікації. Слово в мас-медіа має надзвичайну силу, з'являючись у телевізійній мові, на сторінках преси або електронних ЗМІ, воно миттєво підхоплюється масовою ауди-

торією, глибше проникає в рідну мову, яким би чужим спочатку воно не здавалося. Разом із тим у значній кількості медіатекстів використовується іншомовна лексика, нічим не мотивована, яка сприймається як чужорідний елемент, що порушує словесну тканину тексту [1].

Інколи журналісти вдаються до надмірного вживання запозиченої лексики, їх більшість вживається без потреби, тільки як данина моді.

Саме з такими проблемами, тобто із засиллям іншомовних лексичних запозичень, ми зустрічаємося в українській журналістиці.

Проте однією з проблем є й те, що слова іншомовного походження нерідко використовуються в неправильному значенні, що вказує на незнання власної мови, а також на некомпетентність журналістів у соціальній сфері.

Перенасиченість тексту лексичними запозиченнями ускладнює його сприйняття, знижує комунікативну значущість та загальнодоступність. У ЗМІ слова іншомовного походження доцільно вживати тоді, коли вони є назвами нових запозичених понять технічного, фінансового, спортивного життя. В інших випадках варто добирати питомо українську лексику.

Висновки і пропозиції. Отже, лексична система сучасної української мови має невичерпні резерви для безперервного розвитку та збагачення, в тому числі й за рахунок запозиченої лексики.

Запозичення – це не тільки процес входження сформованих елементів однієї мови у володіння іншої, а й водночас процес їх органічного освоєння системою мови, яка запозичує, пристосовування до власних потреб.

Серед науковців здебільшого побутує позитивне ставлення до запозичень узагалі, особливо зараз у зв'язку з перебудовою всієї нашої суспільно-економічної системи, лише за умови доцільності їх входження в мову, в інших випадках вчені намагаються усунути запозичення, очистити українську мову від зайвого та недоречного лексичного матеріалу.

Незважаючи на наявність суттєвих відмінностей у термінах на позначення поняття запозичення, іншомовні слова, сучасні дослідники зазвичай уживають ці терміни як синоніми, недиференційовано.

Не менш важливою є динаміка розвитку і впливу чинників на появу іншомовних лексичних запозичень у мові. Так, серед мовних та позамовних чинників найбільш впливовими є останні, серед яких психолінгвістичні можна назвати домінуючими.

На жаль, обмежений обсяг статті не дає змоги більш детально зупинитися на всіх дискусійних моментах проблеми. Проте представлені теоретичні відомості наочно демонструють вразливі місця теорії іншомовних лексичних запозичень.

Тому дослідження потребують детальнішої уваги. Подальше дослідження плануємо провести в напрямі формування сучасної теорії іншомовних запозичень.

Список літератури:

1. Архипенко Л. М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.): дис. ... к. філол. н. : 10.02.01 «Українська мова». Харків, 2005. 314 с.
2. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка. Москва : Иностр. лит., 1955. 416 с.
3. Грот Я. К. Учебник русского языка. Москва, 1849. С. 194–204.
4. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка (1863–1866) : у 4-х т. Москва : Рус. яз., 1989 – 991. Т. 1–4.
5. Жлуктенко Ю. А. Языковые контакты. Проблемы интерлингвистики. Киев : Изд-во Киев. гос. ун-та, 1996. 135 с.
6. Крымский А. Словарь російсько-український. *Етнограф. обозрение*. 1894. Т. 1 : А–К. № 1. С. 157–162.
7. Крысин Л. П. Иноязычные слова в современном русском языке. Москва, 1968. 209 с.
8. Крысин Л. П. Иноязычное слово в контексте современной общественной жизни. Русский язык конца ХХ столетия (1985–1995). Москва, 1996. С. 142–161.
9. Леонтьев А. А. Иноязычные вкрапления в русскую речь. *Вопросы культуры речи*. 1966. № 7. С. 60–68.
10. Огиенко И. И. Иноземные элементы в русском языке. Киев, 1915. 186 с.
11. Пономарів О. Д. Сучасна українська мова. Київ, 2003. 400 с.
12. Потебня А. А. Из записок о русской грамматике. Москва : Просвещение, 1968. 269 с.
13. Рахманова Л. И., Суздальцева В. Н. Современный русский язык. Лексика. Фразеология. Морфология. Учебное пособие. Москва, 1997. 480 с.
14. Реформатский А. А. Введение в языкознание. Москва, 2001. 536 с.
15. Селігей П. О. Що нам робити із запозиченнями? *Українська мова*. 2007. № 3. С. 3–15; № 4. С. 16–32.
16. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ, 1999. 413 с.
17. Сорокина Л. Н. Графическое переоформление заимствованной лексики. *Русский язык в школе*. 1979. № 3. С. 89–94.
18. Стишов О. А. Українська мова кінця ХХ століття : (На матеріалі мови засобів масової інформації). [2-е вид. переробл.]. Київ : Пугач, 2005. 388 с.
19. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2003. 388 с.
20. Українська мова : енциклопедія / М. В. Русанівський, О. О. Тараненко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
21. Щерба Л. В. Безграмотность и ее причины. Избранные работы по русскому языку. Москва, 1957. С. 56–62.
22. Юрійчук Н. Д. Основні причини лексичних іншомовних запозичень. *Відкриті еволюціонуючі системи* : V Міжнародна науково-практична конференція, 19–21 травня 2020 р. Київ : Таврійський національний університет ім. В. Вернадського. 2020. 424 с.

Yuriichuk N. D. DISCUSSION ISSUES OF THE THEORY OF FOREIGN LANGUAGE LEXICAL BORROWINGS

The influence of foreign languages as a dominant factor in the globalization process is noticeable in all spheres of linguistic communication. Borrowing is an integral part of every modern language; a significant addition is happened in the Ukrainian language.

The reasons for borrowing words that exist in the language, scholars include the expansion of the composition of participants in communication, psychological isolation from the language of the past, the weakening of censorship, etc. Comparative analysis of modern borrowing processes with the processes of existence of language in the past, makes it possible to identify the trends of linguistic development, to trace the ratio of intramedy and extra-linguistic factors in significant periods of language development.

The article considers the existing theories of foreign language borrowings from different languages, the definition of the concepts of borrowing, borrowed words, foreign language words, etc., the question of their expediency in interpreting scientists and their place and role in the Ukrainian language have been studied. Since the discussion of meaning and role, expediency or in expediency of use, the reasons for foreign language lexical borrowings, their status, the specifics of lexical meanings and functions of linguistics have been conducted for many years.

The pace of the process of entering foreign words is quite active, given the volume of borrowed tokens that are part of the modern Ukrainian language. Taking into account this fact, linguists distinguished both linguistic and extra-language factors of the appearance of borrowed units.

The dynamics of the process of entering foreign words is quite active, according to the volume of borrowed tokens that are part of the modern Ukrainian language. Taking into account this fact, linguists distinguished both linguistic and extra-language factors of the appearance of borrowed units.

It means that the lexical system of the modern Ukrainian language has inexhaustible reserves for continuous development and enrichment, including at the expense of borrowed vocabulary.

Scientists-linguists, prominent public figures, writers, are differently related to foreign language borrowings in the context of the current language situation in Ukraine. For the most part, there is a positive attitude towards borrowing in general, especially now, in connection with the restructuring of our entire socio-economic system, only if it is expedient for them to enter the language, in other cases, scientists try to eliminate borrowing, to clear the Ukrainian language from excessive and inappropriate lexical material.

Key words: *borrowing, borrowed words, foreign language vocabulary, lexical borrowings in other languages, lexical-semantic processes, language interaction, language contacts.*